

WIEDERERÖFFNUNG

aller Fabriken und Werkstätten
ab Montag, d. 14. IX. 1942

Nachdem die Aussiedlung mit dem gestrigen Tage beendet ist, werden ab Montag, den 14. IX. 1942.

SÄMTLICHE ARBEITSSTÄTTEN DES GETTOS WIEDER VOLL IN BETRIEB GENOMMEN

Jeder Leiter, Arbeiter und Angestellte ist verpflichtet pünktlich seinen Arbeitsplatz einzunehmen, wenn ihm daran gelegen ist, sich vor denkbar grössten Unannehmlichkeiten zu schützen. Es wird von den nunmehr anerkannten Arbeitskräften verlangt, dass sie mit grösstem Fleiss ihre Aufgaben erfüllen und sich beflüssigen, die durch die Ruhepause hervorgerufenen Rückstände schnellstens aufzuholen.

Ich werde strenge Kontrolle durchführen lassen, ob diese meine Anordnung restlos befolgt ist.

Getto-Verwaltung
gez. **Biebow**

Litzmannstadt, d. 12. September 1942.

Der Reichstatthalter
im Warthegau

Posen, 11. sept. 1943.
Hohenzolliernstrasse 33

Landesernährungsamt
Abteilung A
(Landesbauernschaft Wartheland)
Gesch. = Z. III C 212
Im Schriftverkehr stets angeben
Zum Schreiben vom 15. 7. 43.
Gesch. = Z. 027/2 Lu/R

An

Herrn Oberbürgermeister
der Stadt Litzmannstadt
— Getto-Verwaltung —
Litzmannstadt
Moltkestr. 157

Betr.: Zuteilung von Spirituosen.

In Ihrem obigen Schreiben begründeten Sie Ihren Antrag über die Zuteilung von Spirituosen und führten weiter aus, dass es sich „bei der vorerwähnten Aktion um die gleiche handelt, für die Sie auch monatlich eine Branntwein-Sonderzuteilung der Geheimen Staatspolizei, Sonderkommando Kulmhof, geben.“ Diese Zuteilungen wurden bereits seit einigen Monaten eingestellt. Ich bitte mir daher mitzuteilen, aus welchen Gründen und für welche Zwecke Sie die in Ihrem Schreiben vom 2. d. M. — 027/2 Ri/H — beantragen 26 ltr. Spirituosen benötigen.

Im Auftrage:
(Podpis nieczytelny)

An den
Herrn Reichstatthalter im Warthegau
Landesernährungsamt Abt. A

Posen
Hohenzollernstr. 33

28. 9. 1943.

III C 212

027/2/Ri/Nu

Betr.: Zuteilung von Spirituosen.

Bezug: Ihr Schreiben vom 11. 9. 1943.

In meinem Antrag vom 2. 9. 43. habe ich nicht auf die Aktion des Sonderkommandos Kulmhof hingewiesen, denn diese ist beendet. Für mich und meine Leute aber bleibt die Tatsache bestehen, dass ich nach wie vor Kontrollen im Getto durchzuführen habe, die bei der damit verbundenen Widerwärtigkeit die Zuteilung von Spirituosen ohne weiteres rechtfertigen. Ich bitte daher erneut um Zuteilung von 26 Ltr.

Im Auftrage:

(F. W. Ribbe)

Jednym z instrumentów tępienia Żydów było wygłodzenie ludności. Niniejszy zespół dokumentów, oficjalne urzędowe świadectwa z różnych okresów istnienia getta, dają zaskarżający obraz głodu i wyniszczenia ludności żydowskiej w łódzkim getcie.

Najdobitniej o tym świadczy protokół posiedzenia u prezydenta rejencji, odbytego 24 października 1940 r. na którym zostały ustalone zasady aprowizacji getta. Dla ludności żydowskiej ma być dostarczona żywność w najmniejszej ilości i to najniższego gatunku. Normy żywności były faktycznie o wiele niższe od norm ustalonych dla więźniów. Jeśli koszty utrzymania więźniów zostały przez władze ustalone w wysokości 40—50 fenigów dziennie na osobę, to ogólne koszty wyżywienia w getcie w okresie np. od 1 maja do 31 grudnia 1940 r. wynosiły przeciętnie 23 fenigów dziennie (Niederschrift str. 26 § 79).

Sytuacja aprowizacyjna w grudniu 1940 r. stała się wprost katastrofalna. W swym sprawozdaniu dla burmistrza za miesiąc grudzień 1940 r. Biebow pisze: „Głód w getcie był tak wielki, że Przełożony Starszeństwa zmuszony był obierki kartoflane, przeznaczone dla karmienia koni, oddać kuchniom w getcie, by te miały z czego gotować obiady dla pracujących ludzi...” (G. V. III/46). W analogicznym sprawozdaniu za styczeń 1941 r. czytamy: „W pierwszych dniach stycznia głód w getcie był tak wielki, że Przełożony Starszeństwa zmuszony był większość warsztatów zamknąć i robotników zwolnić, obawiając się poważnych zamieszek...”